

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovo:
„Koroški Slovenec“,
Wien V., Margaretenplatz 7
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Zinkovský Josip, Wien
V., Margaretenplatz 7.

List

za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo

Stane četrtletno: K 8000.—

Za Jugoslavijo

četrtletno: 25 Din.

Posamezna številka 800 kron

Leto IV.

Dunaj, 3. januarja 1924.

Št. 1.

Ob Novem letu.

V novem letu

hočemo zidati naprej. Imamo malo zidarjev, a tudi malo zidarjev dozida hišo, če vstrajajo. Tako hočemo vstrajati tudi mi, s svojim delom pridobivati novih mladih zidarjev, polnih ognja in ljubezni za našo pravično stvar.

Silne važnosti za

naš gospodarski obstoj

in napredek je kmetska izobrazba in vzajemna pomoč. Le z vstrajnim poukom bo mogoče doseči, da se kmetje prilagodijo novim razmeram, opustijo pridelovanje več žita, kakor ga za dom rabijo, da pridelujejo več krme, redijo lepo plemensko živino, pridelujejo mleko, maslo in vse, kar mesta rabijo in se ne more od daleč dovažati ter ima zato boljšo ceno. Reja živine stane manj kakor pridelovanje žita, dohodki so boljši kakor pri žitu, ki ga drugod, kjer imajo velike planjave in globokejšo zemljo, pridelujejo veliko ceneje. Z boljšimi dohodki bo mladina rajši ostajala na kmetih, bo ostala dobra, nepokvarjena in ne bo silila v mestna močvirja, kjer se navadno časno in večno zgubi. Vzajemno pomoč pa naj prevzamejo spet naše posojilnice. V te naj nalaga varčen gospodar svoje prihranke, iz teh naj dobiva ob nesrečah posojila, da mu ne bo treba hoditi k tujim ljudem in tem prodajati svojo samostojnost. Slovenci! Naša valuta se je ustalila, dobimo v kratkem celo nov kovan denar, zato naj se denar, kjer ga je kaj, ne hrani doma, kjer se lažje porabi, ali zgori ali ukrade, ampak vlaga v naše posojilnice, kjer nese lepe obresti od 8 do 16%. Bridko čutimo, kako nosimo svoj trdo prisluženi

ni denar nasprotnim trgovcem, ki se nam sladkajo, kadar pridemo z denarjem v trgovino, a nas sovražijo, kadar se borimo za svoje pravice. Zato že ob začetku novega leta ponavljamo svojo željo, da j. k. zadruga čimprej prične z delovanjem in ga polagoma in razumno razprede po naših krajih. Naš denar naj ostane pri nas. Od našega denarja naj žive naši ljudje!

V politiki

bo zahtevalo novo leto novo delo. Občinske volitve so pred durmi. Mi hočemo imeti občine v rokah skrbnih gospodarjev, ki znajo z denarjem štediti, ki delajo za domače ljudstvo in ne za gospodo, ki znajo domače ljudstvo tudi braniti pred pretiranimi zahtevami oblasti, ki skrbijo za red in mir in vsem enako pravico v občinah, a ne delajo kar sami združbe, kakor smo nedavno brali iz Škofič. Z ljubeznijo in razumevanjem našega težkega položaja hočemo podpirati naša poslanca in politično društvo v delu za nas. Več glasov se je slišalo po volitvah o boljši organizaciji društva. Veselijo nas ti glasovi. Porok so nam, da veste, kako važno je pol. društvo za nas. Na vas je ležeče, da na prihodnjem občnem zboru ustvarite podlago, da bo društvo zmoglo vse delo in vse velike stroške, ker tiskovni sklad je izčrpan. Ne zabimo, če damo pol. društvu, da damo le sebi!

Na kulturnem polju

se nam odpira najvažnejše delo, ker kaj pomaga politika, če ni potrebne predizobrazbe po društvih. Svoje ljudstvo hočemo ohraniti pošteno, trezno varčno, zdravo, domoljubno in krščansko. Velikanska naloga naših društev! Naše sicer tako požrtvovalne žene in dekleta

naj se z vso vnemo lotijo svoje kršč. ženske zveze. Prosite domače in sosedne duhovnike pomoči, izobrazujte se same v zgledna, poštena dekleta, dobre gospodinje in skrbne matere, polne vere in domoljubja. Postanite ponos koroških Slovencev!

Če zidarji ne nehajo zidati, dozidajo, četudi jih je malo; če mi ne odnehamo, bomo tudi mi dovršili svoje delo. Na naša dekleta in fanti smo vedno računali, še vedno so se izkazali vredni zaupanja, te kličemo sedaj, ko nam toliko manjka izobražencev, na pomoč in delo. Mladina izobrazuj se, navdušuj se za vse lepo, dobro in pravično, vstopi med delavce in novo leto bo prineslo novo življenje v naše vrste!

Seja deželnega kulturnega sveta dne 5. decembra.

Inženjerja Erlich in Reicher sta se poslaia v Algäu, da se temeljito izobrazita v mlekarstvu. Zdaj se bodo mlekarski in sirarski tečaji vršili iz kraja v kraj in na Tancenbergu ter v Wolfsbergu se bo poučevalo tudi sirarstvo.

Da se pravilno uredijo gnojišča, je ministerstvo dovolilo za podpore 35 milijonov. Podpore se bodo dajale v ta namen l. 1924 za Spital in Št. Vid, l. 1925 za Celovec in Wolfsberg, l. 1926 za Beljak in Velikovec.

Tajnik Washietl poroča, da kmetijske podružnice ne vplačujejo svojih donoskov vkljub ponovnemu opominu. Na Slovenskem spijo „Gau“ v Žihpoljah, Medgorjah, Radišah, na Dholici, v Škofičah, v Borovljah, v Pliberku, v Št. Lenartu, v Ledenicah, v Lipi, v Ro-

PODLISTEK

Rutarjev Jur.

„Rutarjev Jur je pa le spet zafrkav,“ je djal tu anbart Šravfov Hajnrih proti učitelju. „Kam je zafrkav?“ je vprašal ta. „No, al ne veste, da je kandidiral za poslanca, pa ni dosegel,“ pravi Hajnrih. „Ta človek naj bi se ne mešal kam, ko ima povsod tako smolo.“

Res je, dragi moji Korošci, da sem spet zafrkav, a tega nisem jaz kriv. Še enkrat povem in zamerajte me, da bi bil jaz najsposobnejša glava za tako važno mesto poslanca, saj ste tudi moj program povsod odobraval. Pa gospodje, ki peljejo voz naše koroške slovenske stranke, so sestavili kandidatno listo tako, da so oni sedeli na vozu lepo spredaj, Jureja so pa posadili čisto zadaj, tako da sem se komaj malo držal žlajfe. No ja, in v volivnem boju se je naš kandidatni voz precej stresal in odskakoval, kaj čuda torej, da sem zdrknil raz voz, poslanca sta na vozu zdrčala naprej, mene pa pocetlala.

No ja, tako se je zgodilo in nič drugače. Pa, ljubi moji, nikar ne mislite, da sem zaradi tega kaj žalosten ali jezen. Prvič že zato ne, ker sem že navajen takega zdrkovanja. (Saj se še spominjate, kako se je ponesrečila moja kandidatura za zakon z Lizo!) Drugič pa zagradel je ne, ker ste se, moji ljubi Korošci, pri volitvah vendar še krepko postavili in tako vem, da imam po celi lepi Koroški še vendar deset tisoč prijateljev in posebno srečnovdanih

prijateljic Mick in Mojck, Katerc, Uršk, Julk, Trez in Liz itd. Poslale so mi za božične praznike in novo leto toliko srečnih pozdravov in voščil, da se moram zopet oglasiti. Ker sem pred volitvami nehal s pesmijo, pa začnimo tudi zdaj zopet s pesmijo. Aló, poslušajte!

Zapel vam letno bom voščilo.
Mein lieber, ich bin ja der Jur!
V deželi takšnih ni še bilo
odkar nam kure žre dihur.

Pozdravljene nasprotne stranke,
veselo leto vam želim.
Ne bôdite nas kot šivanke,
Slovencev nas ne lóvite na lim!

Nemčurji, naj vas pamet sreča,
krvi slovenske vas ne bodi sram,
saj nemška moč je tudi opoteča,
tudi ona zdaj ne sega bogvekam.

Tudi sociji, — to niso bajke —
želim vam zdravja, dosti kron,
dab' delali vse leto štrajke,
od ure imeli pa milijon!

Hej Hakenkreuzi, Orgeš treue,
im neuen Jahre recht viel Glück!
Če ima Slovenec shode svoje,
takrat vorrückajte zurück.

Slovenci vi vsi, mladi, stari,
zdaj kliče Jurej vam: na zdar!
Slovensko zemljo Bog obvari,
ne vdajte tujcem se nikdar!

„Slovenca“ radi prebirajte,
saj pravo reč vas on uči,
pa večkrat tud mu kaj pisajte,
to vedno dobro se mu zdi.

Klobas in mleka naj bo dosti
in kruha, vina in mesa;
skrajšajo pa naj se posti,
ker takrat kislo je doma. —

Ja, vsem sem novo leto voščil,
pa sam nase pozabil sem.
Za kaj še jaz bi Boga prosil,
na uho tiho vam povem.

Prav toplo bajto, dosti dnarja,
kot ženko fletno deklico
in muziko, da dobro vdarja
mazurko, valček, polkico.

Tobaka, vina in šampanja,
prašiča v tednu enega,
in pa po cestah nobenga klanca
ko z avtom Jurej se pelja.

Iz Pliberka tam gor na Blače
bi se Jurej vozil, vaš ponos.
Zdaj žal imam le ene hlače
in v čevljih nisem obut ne bos.

To moje letos je voščilo,
zapišite ga gor na dur!
Če res se bo tako zgodilo,
najbolj vesel bo — Rutar Jur.

žeku, v Št. Jakobu, v Bekštanju, v Dobrli vasi, v Št. Vidu v Podjuni, v Velikovcu, v Važenbergu in dr. Za bodoče leto se donesek določi na 15.000 K. Govorniki opozarjajo, da se zdaj dobivajo razne potrebščine in podpore tudi brez okrajnega društva, zato se za ta društva ljudje več ne zanimajo. Podpore in strokovna pomoč naj se dajejo le članom kulturnega sveta. Sploh pa bo treba čimprej ustanoviti obli-gatorično kmetijsko zbornico, od katere bodo imeli svojo korist vsi, h kateri pa bodo tudi vsi doplačevali.

Sadjereja.

Poroča inž. Klein: Drevesnica v Dolih pri Gospo sveti se je prenašlo raztrgala in napravile so se male krajevne drevesnice, ki se ne bodo mogle vzdržati, ako se ne priklopijo kmetijskim šolam. V tekočem letu se bo od-dalo 5700 visokih drevesc in 10.000 ribez grmi-čja, v skupni vrednosti 150 milijonov. Treba je v deželi napraviti veliko osrednjo drevesnico z vzornim sadnim vrtom. Sadjarski kurzi so ponehali; ker ni strokovnjakov, naj se taki na-stavijo na kmetijskih šolah in tam naj ti po-učujejo tudi v drugih predmetih mesto navad-nih učiteljev. Ljudi je treba poučiti, kako se naj ravna z moštom in kako se branimo sadnih škodljivcev. Pri kmetijskih šolah naj se tudi prirejajo kurzi za ljudi, ki bodo znali sadju po-streči (Baumwärterkurs). Treba bo postaviti deželno vzorno moštarno in žganjarno, poleg tega treba ljudi poučiti, kako se naj doma po-rabi sadje. Za vse te naprave se je od vlade zdaj prosilo 90 milijonov podpore.

Raznoterosti.

Ljudje želijo, da bi se pri davkarji zopet vpeljale davčne knjižice. Kulturni svet se je v tej zadevi obrnil do finančne oblasti, ki je odgovorila, da se je l. 1916 vpeljalo plačevanje po poštni hranilnici in da se tega ne more zdaj spreminjati.

Ljudje se pritožujejo, da so bili radi to-bačnih rastlin prestrogo kaznovani. Kulturni svet se je informiral in je izvedel, da se je na-vadno kaznovalo z 50.000 K, najvišja kazen je bila 600.000 K.

Kulturni svet je sporočil obrtni zbornici upravičeno željo, naj obrtniki svojih računov ne zvišavajo naprej, ko cena živil pada. Obrtniki se izgovarjajo. Kmetje naj se predragih obrtnikov kolikor mogoče malo poslužujejo, naj se po možnosti zopet poživijo domača obrt.

Kmetje se pritožujejo, da obrtna oblast manj sposobnim ljudem na deželi ne daje obrt-ne koncesije, vsled tega na deželi ni obrtnikov za navadne popravke. Mestni mojstri pravijo, da naj bodo te reparable delo za zimo! A če se preša polomi, kmet ne more čakati s poprav-ljanjem na zimo in podlanec se mora poprav-ljati ko je skedenj prazen.

Gospodarji se pritožujejo radi nesmiselno visokih pristojbin pri predajanju posestev. Sin, ki prejme posestvo vredno 200 milijonov, ima plačil do 40 milijonov, samo notar stane 7 mi-lijonov. Ako mora bratom in sestram plačati 50 milijonov, ni mogoče, da bi posestnik obstal. Naj se od vlade zahteva, da se dotična postava spremeni.

(Konec.)

Heimatdienst ukazuje!

Na interpelacijo, ki jo je stavil v deželnem zboru g. poslanec župnik Poljanec glede naj-novejšega odloka Heimatdiensta, da se uvede tudi v ostalih župnijah na Slovenskem v cerk-vah nemška pridiga, vsenemec dr. Dörflinger dejstva ni tajil, temveč je to utemeljeval s tem, da so dotične župnije narodno mešane, naj se da vsakemu, kar mu gre, da ta namera ne iz-haja iz nacijskega povoda, temveč iz ver-skega čuta.

Gospod dr. Dörflinger sam ne verjame te-ga, ali pa ne pozna naših slovenskih krajev, drugače ne bi mogel kaj takega trditi. Na pod-lagi ljudskega štetja nameravajo zahtevati, da se v popolnoma slov. farah uvede tudi nemška pridiga. Ni nam še znan izid zadnjega ljudske-ga štetja glede narodnosti, a vemo, da jih je bilo premnogo, ki so se vkljub temu, da le za

silo lomijo nekoliko nemščino, ali zopet drugi popolnoma nič, pa so se vseeno dali vpisati za Nemce, deloma se jih glede narodnosti še vprašalo ni, so li Nemci ali Slovenci. Števeni komisar jih je kratkomalo vpisal za Nemce. In taka potvorjena statistika naj dokazuje potre-bo nemških pridig. Naravnost smešno je, da bi naš slovenski očanec recimo na Obirskem, v Selah, na Radišah, sploh kakor tudi v vseh v cirkularju imenovanih župnijah, kjer ni pra-vih Nemcev, poslušal nemško pridigo. Pojte se solit gospodje! Resnično, od tragičnega mo-menta do komičnega je samo en korak. Nava-jeni smo sicer kurioznosti Heimatdiensta, ta je pa nepresegljiva, tako debela, da jo vsak slepec lahko otipa. Ljudsko štetje naj bo pod-laga, da sta Rož in Podjuna narodno mešano ozemlje! In vendar je svoj čas celo „Koroška Domovina“ priznala, da so se Slovenci dali vpisati za Nemce. In če sta slučajno v fari dva prava Nemca, vendar ne bo imel župnik nalašč za ta dva nemško pridigo. Pa saj vemo, ravno tisti, ki najbolj kričijo po nemških pridigah, prihajajo le izjemoma kedaj v cerkev. Sv. vero upoštevajo samo v toliko, kolikor bi jim mogla koristiti pri potujčevanju.

Dobro, vi zahtevate v „narodno mešanih“ župnijah tudi nemške pridige. Iz istega razloga, iz stališča pravice zahtevamo tudi mi v narod-no mešanih župnijah slovenske pridige. A kaj vidimo? V slov. župnijah Rudi, Grebinju, Grabštanju, Vetrinju itd., tam Slovenci ne slišijo božje besede v domačem jeziku. In isti vse-nemci, ki so nekoč za časa Wolfa in Schöner-erja silovito agitirali za odpad od vere, so postali njeni branilci! Kdo bi to verjel? Pa bo-do najbrže le volkovi v ovčjih oblekah.

List stane od 1. januarja do 31. marca za:

Avstrijo 8000 K
Jugoslavijo 25 D
Posamezna številka 800 K

POLITIČNI PREGLED

Socijaldemokratski predlogi. Soc. demo-kрати so v narodni skupščini stavili predlog, da bi se spremenile določbe kazenskega zakonika, ki se tičejo zločina proti kličočemu življenju. Splavljenje spočetka bi bilo samo tedaj kazni-vo, ako bi se izvršilo brez privoljenja matere. Na vsak način pa mora biti strogo kaznivo splavljenje po tretjem mescu nosečnosti, če-tudi je mati privolila. Kaznovati se morajo tudi vse osebe, ki bi se s tem bavile, pa niso iz zdravniške stroke. Drugi predlog: spravlja zo-pet na svetlo staro soc. dem. zahtevo po refor-mi zakonskega prava. Po tem predlogu ima biti samo civilni zakon pravno veljaven, vendar je vsakemu prosto dano, pustiti se poročiti tudi cerkveno. Na vsak način se mora vršiti poro-ka prej pred za to postavljenim državnim or-ganom. Zelo dvomimo, da bi predlog skupšči-na sprejela.

Poštni nameščenci so nezadovoljni. V teh-nični uniji organizirani poštni nameščenci niso zadovoljni s tem, kar jim je bilo dovoljeno. Vla-da namreč ni sprejela vsega, kar je parlamen-tarni odbor med stavko obljubil. Sedaj se jim gre predvsem za postranske zasluzke, nadure itd. Deputacija je povedala dr. Seipelnu, da pričnejo, ako se zahtevam ne ugodí, s pasivno resistenco.

Madžarska dobi mednarodno posojilo. Madžarske finance in gospodarstvo so začele po prevratu propadati, šlo je polagoma na-vzdol, dokler državniki niso vedeli dalje in prosili za denarno pomoč pri Društvu naro-dov. Temu so krive predvsem pogoste notra-nje zmede in prevrati in neprijateljski odnoša-ji s sosednimi državami, ki se vsled vzdržava-nja madžarske iredente še vedno niso zboljša-li. Svet Društva narodov se je v prošlih dneh baval z madžarsko prošnjo in sklenil dovolitev mednarodnega posojila v znesku 250 milijonov zlatih kron. Odobrena sta bila — kakor za Av-strijo — dva zapisnika: politični in gospodar-ski. Na seji je povzel besedo tudi Bethlen, ki je

rekel, da Madžarska reparacije ni več v stanu plačevati in še enkrat izjavil, da se odpovedu-je Habsburgovcev. Bethlenov govor je napra-vil zelo slab vtis. Na reparacijah bo morala plačevati letno po 10 milijonov zlatih kron. Madžarska se zaveže: 1. Da ustavi tiskanje papirnatega denarja in ustali krono. 2. Da usta-novi novo novčano banko. 3. Da spravi držav-ni proračun do 30. junija 1926 v ravnovesje. 4. Da spravi v deželi skupaj obnovitveni kredit, s katerim se bo kril primanjkljaj v državnem proračunu in obresti posojila. 5. Da prizna ge-neralnega komisarja, ki ga bo določilo Dru-štvo narodov. Pogajanja se nadaljujejo v ja-nuarju.

Beograjska konferenca. Letos se sestanejo zunanji ministri male antante v Beogradu 9. januarja. Na dnevnem redu je vprašanje od-nošajev Poljske k mali antanti, vprašanje madžarskega mednarodnega posojila; razgo-vori se bodo vedli tudi o položaju na Grškem in o vplivu pred kratkem sklenjene italijansko-španske zveze na malo antanto.

Srednjeevropski blok snuje Francija. Tvo-rile bi ga Francija, Belgija, Poljska, Češka, Ru-munija in Jugoslavija v svrhu ohranitve povoj-nega stanja v Evropi ter izvršitve vseh mirov-nih pogodb, dalje v svrhu izvrševanja mirovne politike, zasiguranja mednarodnih obveznosti, ki izhajajo iz obstoja Zveze narodov, ter sode-lovanja za gospodarsko obnovo Evrope.

Francoski frank padel. Tako nizko kakor sedaj, še francoski frank nikdar ni stal. V Cu-rihu je notiral 27. dec. 28,50 santinov in na Dunaju 3495 kron. V finančni komisiji ji imel finančni minister govor, v katerem je naglašal, da padanja vrednosti francoskega franka ne povzroča finančni in gospodarski položaj Francije, kajti finančni položaj je popolnoma zadovoljiv in dober. Padanje franka ima po njegovem prepričanju popolnoma psihologične vzroke. Mnogo inozemskih tvrdk sprejema plačila v frankih, in te množine frankov se potem pojavljajo na inozemskih tržiščih v spekulacijske svrhe. Na mednarodna tržišča še pri tem uplivajo obrekujoče vesti o potrebi inflacije v Franciji. Minister je nadalje oobraz-ložil, da so vsi izdatki za osvobodjene kraje brez vpliva na vrednost franka. To kar teži Francijo in ves svet, je izpolnitev mirovnih pogodb s strani Nemčije. Obžaluje, da se te resnice ni spoznalo pravočasno in da se niso medzavezniški dolgovi uredili ob enem z mi-rovno pogodbo. Napačno pa je mnenje, da je pasivni odpor res prenehal in da se bo Ame-rika udeležila razprav v komisiji strokovnja-kov.

Albanske volitve. Na Štefanovo in še na-slednji dan so se vršile v Albaniji volitve v parlament, za večino katerega se borijo tri stranke in sicer: liberalci pod vodstvom bi-všega zunanjega ministra Fanolija, ljudska stranka pod vodstvom predsednika države Ahmed Zoglu bega, in pa stranka Akif paše, ki vodi svojo propagando z Dunaja, kamor je pobegnil po izgonu iz države. Prvi dve stranki ste republikanski, vendar pa si ostro naspro-tujeta v naziranju glede oblike, kako naj se voli državni svet in kje naj bo sedež bodoče vlade. Liberalci stoje na stališču, da naj se voli državni svet po splošni volilni pravici, stran-ka sedanjega predsednika vlade pa zahteva, da naj voli drž. svet suvereni parlament. Ljud-ska stranka je dalje za Skadar in Valono kot sedež vlade, liberalci pa za Tirano. Stranka Akif paše je monarhistična in se zavzema za povratek princa Wieda na albanski prestol. Koliko je dozdej znano, si je vlada Ahmed be-ga priborila 50 mandatov, opozicija 23 in ne-zavisni 4 mandate.

Razkrita komunistična zarota na Špan-skem in Portugalskem. Oblasti so razkrile da-lekosežno zaroto, ki je imela namen, vprizoriti dne 28. dec. po vsej Španiji in Portugalski ve-liko komunistično-revolucionarno vstajo. V Madridu, Sevilii, Palmi de Mallorea, San Sebe-stianu, Bilbao in v asturskih rudnikih je bilo aretiranih mnogo komunističnih voditeljev. Zaplenjeni dokumenti pričajo, da je obstajalo pod krinko športnih društev veliko število ko-munističnih organizacij.

Med Anglijo in Afganistanom je izbruhnil resen spor, ker zahteva Anglija od afganske vlade zadoščenja radi umora več Angležev na afgansko-indski meji. Pri tej priliki ruska brzojavna agentura poroča, da je Anglija zbrala ob meji velike čete in 74 aeroplanov ter da more uničenje neodvislosti Afganistana imeti nedogledne posledice. Upati je, da Afganistan izpolni upravičene zahteve Anglije. Ako pa tega ne stori, bo izvajala nanj primeren pritisk, dasi kakšen napad sploh ne pride v poštev. Po najnovejših vesteh so v teku boji med plemeni, ki so sovražni Angliji in so podpirali morilce, in afgansko vojsko.

Tangersko vprašanje, glede katerega so se križali francoski, angleški in španski interesi, je rešeno. Maroški sultan ohrani neko čisto navidezno suvereniteto v obliki svojega zastopnika, ki bo upravljal muslimane in jude. Sicer pa bo upravo mesta vodil Francoz, Španec higijeno, Anglež pa finance, Domače orožništvo, ki nadomesti dosedanje mednarodne vojaške čete, bo poveljeval belgijski častnik. Javna dela bo vodil Francoz. Koncesijo za zgradbo pristanišča obdrži francoska akcijska družba, 10% akcij se prizna sultanu. Tako je mesto, ki je važna politično-gospodarska in strategična postojanka, internacionalizirano. Španija pogodbe še ni podpisala, pa jo bo, ker ji nič drugega ne ostane. Kakor znano, je Mussolini zahteval, da se k tem pogajanjem pritegne tudi Italija, je pa dobil odgovor, da sta Francija in Italija l. 1912. sklenili pogodbo, glasom katere se bo Francija popolnoma des- interesirala glede Libije, Italija glede vseh vprašanj, ki se tičejo Maroka.

MI IN ONI

Naša stranka in prihodnje občinske volitve. Nove občinske volitve se bodo vršile najbrže šele meseca februarja ali marca. „Bauernzeitung“ že sedaj pozivlja svoje volilce, da poskrbijo za potrebne predpriprave. Pri tem list pripominja, da je samoobsebi umljivo, da bo potreben tudi pri občinskih volitvah skupen nastop vseh protisocijalističnih strank, torej zopet „Einheitsliste“. Politično in gospodarsko društvo v Celovcu bo pravočasno oklicalo sestanek strankinih zaupnikov, na katerem se bo določilo, kako bomo nastopili Slovenci pri občinskih volitvah nasproti drugim strankam. Dotelej naj naši zaupniki ne sklepajo z nobeno stranko nikakih dogovorov.

Nemški Schulverein zbira za ponemčevanje šole. Nemški Schulverein je izdal oklic in prošnjo na Nemce, da zbirajo pri vseh prireditvah v novoletni noči za osem šolskih stavb, ki jih postavi Schulverein na jugoslovanski meji in ki bodo stale osem milijard kron. Menimo, da bi bilo bolj socialno in bolj pravično, da bi Nemci porabili ta denar za podporo revežev in invalidov, ki trpijo veliko pomanjkanje, kakor pa za ponemčevanje slovenskih otrok. Iz tega pa tudi vsakdo lahko razvidi, kako sistematično in s kakšnimi denarnimi žrtvami raznarodujejo Nemci slovenski živeli ob jugoslovanski meji.

DOMAČE NOVICE

Beograjska vlada se poteguje za zatiranje narodne manjšine v Avstriji. Ljubljanski Slovenec prinaša z dne 25. decembra 1923 naslednjo vset iz Beograda: Vlada je vzela vprašanje narodnih manjšin bolj resno v pretres. Kakor izvemo, bo te dni izročila Avstriji noto, v kateri bo podrobno obrazložila stanje slovenskih in hrvatskih narodnih manjšin v Avstriji. Nota bo sestavljena v energičnem tonu in bo zahtevala od dunajske vlade, da spoštuje čl. 66, 67, 68, 69 senžermenske mirovne pogodbe. Nota citira omenjene člene, ki v glavnem odredjajo, da so vsi državljani v Avstriji brez ozira na narodnost in vero, pred zakonom enakopravni in da mora Avstrija kljub nemškemu uradnemu jeziku narodnostim pripoznati pravico uporabe lastnega jezika pri sodiščih, da jim mora dovoliti ustanoviti lastnih posvetnih in gospodarskih naprav in jim omogočiti izdajanje knjig in časopisov v svo-

jem jeziku. Nota bo končno opozorila avstrijsko vlado na čl. 14. pakta od Društvu narodov, ki odreja mednarodno sodišče proti kršitvi navedenih točk mirovne pogodbe in bo dala dunajski vladi razumeti, da bi ne bilo v interesu dobrih medsebojnih odnošajev, če bi bila beograjska vlada primorana, spraviti vprašanje narodnih manjšin pred mednarodni forum. Tudi naše mnenje je, da je skrajni čas za ureditev manjšinskega vprašanja na Korškem.

Št. Vid v Podjuni. (Pošta.) Dragi „Koroški Slovenec“! Znano Ti je, da rad potujem po slovenskih krajih Koroške, se zanimam za težnje Slovencev in tudi Tebi včasih kaj sporočim. Še pred snegom sem jo mahnil čez Belški most, ki je poprave krvavo potreben, na Št. Vid. Čudne reči so mi ljudje pripovedovali. Predvsem se je preselil bivši župan, poštar, trgovec, gostilničar itd. Ker se je torej preselil poštni odpravnik, se je naša pošta razpisala. Samo eden prosilec se je pravočasno oglasil, drugi, teden po določenem roku. Pameten človek bo rekel, da mora dobiti pošto prvi prosilec, a moti se. Med prosilcema je namreč velika razlika: prvi je Slovenec, ki je bil načelnik „Prügelbande“, je Nemce trpinčil in s puško na nje streljal, drugi pa si je pridobil veliko zaslug za dober izid plebiscita. Take in enake bajke so natvezli poštnemu ravnateljstvu. Postalo je vsem jasno, da se takemu zločincu pošta ne more dati v roke, vsaj nismo v Jugoslaviji, kjer so tudi Nemci državni nastavljeni, ampak v Avstriji, kjer imajo Nemci zato monopol in smo Slovenci samo državljani druge vrste: za plačevanje davkov smo dobri, pravic pa itak ne rabimo, vsaj živimo v svobodni rep. Drugega prosilca je podpiral menda Heimatdienst in sam g. Šumy. Rezultat vsega tega je bil, da se je pošta še enkrat razpisala, čeravno ni bilo potrebe. Prosilec je bila cela gruča. Ni pa dobil pošto ne prvi prosilec ne mogoče siromak — upokojeni orožnik —, pač pa veleposestnika sin. Na zmožnost se niti najmanj ne oziralo. Doslej je bil na pošti vzoren red; novi poštar naj pokaže, da zna tudi on držati red in da je za ta posel sposoben, pa bodo ljudje z njim zadovoljni. Seveda se mi postopanje poštnega ravnateljstva ne zdi povsem pravilno, ker se ni oziralo na zmožnost prosilcev, temveč na narodno prepričanje.

Propotnik.

Važenberk. (Bela žena.) Dne 2. decembra smo Slovenci severno Drave zopet izgubili enega najboljših naših mož. Umrli je v starosti 71 let Mat. Škofič, pd. Lebar v Voglah. Posmrtno ostanke rajnega smo ob veliki udeležbi spremili k Sv. Juriju na Vinogradih. Pokojni je bil naš vsikdar. Naš je bil v veselih in težkih časih, ni se uklonil ne prilizovanju in ne sili. Kar je domači g. župnik na grobu povdarjal, rečemo tudi mi: Bil je mož kremenitega značaja, ki je ljubil domačo govorico nad vse, ljubil tudi domačo pesem. Spoštovan je bil tudi od nasprotnikov. Hudo so ž njim ravnali nekdanji Volkswehrovci, ko je bil dne 13./I. 1919 aretiran in po znani metodi mučen; a mož ni klonil, vedel je, da je prav, kar misli on. Kolikokrat je obsojal naš koroški šolski sistem; videli smo ga razburjenega, ko je kritikoval največjo svetovno neumnost, mučenje slovenskih malih otrok s tujim jezikom. Kako žalostno je, če pomislimo kaj preprost mož ve, a učene glave naše koroške domovine tega ne razumejo! Spavaj mirno, blagi mož, minilo je zate trpljenje v koroškem peklu! Na svidenje nad zvezdami!

Sveče v Rožu. Zadnji čas smo pokopali zopet enega iz naše bojne čete, Franca Singerja, pd. Žloserja v Svečah. Podlegel je strašnim operacijam. Rajni je bil pošten in zaveden Slovenec in zapušča ženo ter nekaj že odraslih otrok. Ohranimo mu blag spomin, ostali družini pa naše sožalje!

Mače. (Smrt.) Zadnje dni je preminul v Mariboru Andrej Čero, jetika mu je odvzela svoje mlado življenje. Pokojni je bil svojčas dobrovoljec ljubeljske skupine. V Mariboru zapušča svojo mlado ženo in tukaj doma staro mater. Ohranimo mu blag spomin! Naj mu bo slovenska zemljica lahka!

DRUŠTVENI VESTNIK

Šmihel nad Pliberkom. Mesečni sestanki izobraževalnega društva se vrše 6. in 20. januarja. Vsi člani društva so povabljeni!

Sveče v Rožu. Dne 26. decembra na Štefanovo je imelo tukajšnje izobraževalno društvo „Kočna“ svoj letni občni zbor, ki se ga je udeležilo precejšno število članov. Društvo je v preteklem letu nekoliko napredovalo, priglasilo se je tudi nekaj več članov, predvsem mladina; tudi knjižnica je napredovala, nabavilo se je čez sedemdeset novih knjig, ki so se tudi povečini pustile vezati. Tudi za prireditve, igre, postaja večje zanimanje, zato se je sklenilo, da se naši fantje in dekleta v kratkem postavijo s kakšno igro.

GOSPODARSKI VESTNIK

Sadjarstva opravila v januarju.

Zatiranje sadnih zajedalcev je pozimi najbolj uspešno, ker je drevje golo in škodljivce lahko najdemo. V zimskem času smemo rabiti veliko močnejša sredstva nego poleti, ko je drevje zeleno. Sedaj zadenemo cele skupine goseničnih gnezd, jajčec itd. in s tem pokončamo cele zarode. Škodljivci pozimi počivajo v tej ali oni obliki: ali so godne žuželke ali ličinke ali jajčeca in imamo najlažšo priliko, da jih poiščemo in pokončamo.

Z razredčevanjem vrha, snaženjem debel in vej in gnojenjem drevja vplivamo naravnost na zdravje sadnega drevja, kar dosežemo s tem boljše, čvrstejšo rast in rodovitnost. Vsak dan in povsod se kaže, da se zdravo, čvrsto rastoče sadje že samo uspešno brani vseh, bodisi živalskih ali rastlinskih zajedalcev, in sadjarju daje najboljše dohodke. Snaženje in gnojenje sadnega drevja je torej tudi najzaneslivejše sredstvo za splošno pokončevanje sadnih škodljivcev.

Sami pa nikdar ne zmoremo teh brezštevilnih sovražnikov. Zato nam je pa Bog dal izvrstne pomagače — ptice pevke. Zanje so pozimi hudi časi. Na pomoč jim s primerno krmo in zavetjem!

Pozor na zajca! Kjerkoli opazimo kak sled njegovega zoba, takoj s cepilno smolo drevesu na pomoč!

Januarja, ako ne zmrzuje, je prav primeren čas za škropljenje in mazanje sadnega drevja z drevesnim karbolinejem. Pritlično in mlado sadno drevje poškopimo, starejšemu drevju pa namažimo deblo in debelejšje veje. Na 10 litrov vode vzemimo eden do poldrugi kilogram drevesnega karbolineja.

Ob lepih dneh proti koncu meseca pričnimo z obrezovanjem mladega visokodebelnega in vsega pritličnega drevja. Pred vsem se lotimo grmičevja (ribeža in kosmulje), ker najprej ozeleni. Potem pride na vrsto kosičasto sadno drevje in nazadnje pečkasto.

Januar je naposled najboljši čas za rezanje cepičev. Vsi izkušeni sadjarji sodijo, da rodovitno sadno drevje dobimo le tedaj, ako jemljemo cepiče z rodečega nekoliko odraslega sadnega drevja. Čim manj vrst, tem več koristi od sadjarstva.

Cepilna smola je neogibno potrebna tvarina vsakemu sadjarju. Ko napravlja drva, naj nabere smrekove smole in jo ob priliki skuha.

Praktični sadjar.

Žage v Sloveniji. V Jugoslaviji obstoji sedaj 2654 žag za les, od katerih je 242 velikih obratov. Od velikih obratov odpade 100 na Slovenijo, 80 na Hrvatsko in Slavonijo, 30 na Bosno in Hercegovino, 14 na Srbijo, 16 na Vojvodino in 2 na Črno goro. Od malih obratov pride 1900 na Slovenijo, 150 na Hrvatsko in Slavonijo, 70 na Bosno in Hercegovino, 269 na Srbijo in 23 na Črno goro.

Izvoz žita iz Jugoslavije. Od nove žetve se je v teku oktobra in novembra izvozilo 84.000 ton pšenice, 4600 ton rži, 117.000 ton koruze, 32.500 ton ječmena in 17.500 ton moke. Poleg tega so bile izvožene znatne količine, ki so ostale od lanske žetve, tako da je letošnji izvoz znatno večji kakor lani.

Žetev pšenice v Jugoslaviji leta 1923. Po podatkih poljedelskega ministrstva se je letos pridelalo v celi državi na hektar 14,15 metr. stotov (v preteklem letu 9,52). V Sloveniji je bil hektarski donos letos 13,88 stotov (lani 13,03). Letos zaznamuje največji pridelek na hektar Vojvodina s 15,78 stoti, dočim je lani stala na prvem mestu Hrvatska in Slavonija s 13,78, kateri je takoj sledila Slovenija, ki je letos na tretjem mestu.

Sladkorna pesa v Jugoslaviji. Letos je bilo posejanih 20.000 ha s sladorno peso. Pridelek se ceni na 300.000 ton, pri čemer odpade povprečno na hektar 15 ton. Lani se je na nekoliko manjši površini pridelalo 323.000 ton.

Dunajski trg. Meso: goveje 14—40.000, telečje 25—38.000, zrezek 50—64.000, ovčje 12—28.000, svinjsko 30—48.000, povojeno 32—48.000, konjsko 15—20.000 K za kg. Meso se je v teku tedna podražilo za 1000 do 4000 K. Sadje: jabolka 3500—10.000, orehi 10—14.000, kostanji 7—12.000, fige 12—15.000 K za kg. Eno zajce 2—2400 K. Sirovo maslo 48—68.000, čajno 74—80.000, zabela 36—38.000, slanina 32—35.000 K za kg.

Borza. Dunaj, 31./XII. 1923. Dolar 70.560, bilijon nemških mark 14.50, funt šterling 305.200, franc. frank 3565, lira 3030, dinar 789, milijon poljskih mark 95, švic. frank 12.280, češka krona 2044, ogrska 2,15 avstr. kron.

Curih, 31./XII. Avstr. krona 0,0081, franc. frank 29,30, češka krona 16,67, ogrska 0,0305, dinar 6,50 sant.

NAŠE KNJIGE

Ivan Albrecht: Andrej Ternouc. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Relijefna karikatura iz minulosti. Splosna knjižnica, št. 10. Ljubljana. 1923. Strani 55. Cena broš. 6 D, vez 11 D. Relijefna karikatura iz minulosti! No, tudi danes je dosti podobnih med nami, bodisi v enem ali drugem oziru. Zato je Ternouc, dasi le persiflaža živ junak, s kostmi in mesom, z dušo in telesom. Dasi ga vodi usoda in ne njegovo hotenje, je vendar pristopen čitatelju, ki morda utegne za trenotek celo pozabiti, da avtor v Ternoucu ni hotel ustvarjati, temveč se samo enkrat nasmejati tistim ljudem, ki bičajo ubogega Pegaza samo zato, da delajo poklone na to ali ono stran. Onrema je lepa in cena nizka; zato bo Andrej Ternouc gotovo lahko našel pot med bralce.

Pavel Golja: Peterčkove poslednje sanje. Splošna knjižnica št. 11. Ljubljana 1923. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani. Strani 90. Cena broš. 12 D, vez. 17. D. Pravljichen. čar preveva vso povest in nikjer ne motijo dnevne brige in nadloge zaključene enotnosti. Z bolnim Peterčkom sočustvuje otrok, pa naj povest bere ali gleda na odru, njegovih razkošnih sanj se veseli — in ko se vrne zopet trda vsekdanjost, si skoro želi s Peterčkom v boljši svet. Delo vpliva na odru — to se je pokazalo lani v Ljubljani, vpliva pa tudi v knjigi. Zato bo gotovo tudi v knjižni obliki našlo mnogo prijateljev. Obenem bo zdaj omogočeno tudi izvenljubljan-skim odrom uprizarjanje te lepe božične povesti. Našim srcem in našim ušesom bo gotovo povsod bolj prijala Goljeva domača beseda, nego tuje stvari. Jezik je lep in gladek, verzi prijetni in tekoči, čisti v skladu s pravljichen lahkotnostjo, ki vkljub trpkosti v začetku in v koncu preveva vse te lepe sanje. Knjigo toplo priporočamo.

Sveti oče o „Zvezi afriškega tiska“. „Zveza afriškega tiska“ ima namen, nabavljati in tiskati verske knjige — kot katekizme, zgodbe, molitvenike itd. — v jezikih zamorcev ter jili pošiljati brezplačno v afriške misijone. Ustanovila je to zvezo blagopokojna grofica M. Ter. Ledochowska, ustanoviteljica Klaverjeve družbe. Papež Benedikt XV. so pravila „Zveze afriškega tiska“ potrdili in njenim udom podelili mnogo odpuštkov, sami pa so pristopili kot prvi njen ustanovnik z darom 500 lir. Tudi sedan slavno vladajoči sv. oče Pij XI., so se v pismu na gr. Ledochowsko,

maja 1922., o „Zvezi afriškega tiska“ jako pohvalno izrazili ter jo vernikom priporočili kot eno, na sedanjem misijonskem polju najvažnejše in najpotrebnejše podjetje pomagati širiti sv. vero v poganskih deželah. Darovali so obenem 12.000 lir in še blagovolili pristaviti: obžalujem, da ne morem dati več. Kdor bere ginljiva pisma afriških misijonarjev in misijonskih škofov, objavljena v „Odmevu iz Afrike“, se bo sam prepričal o veliki potrebi tega podjetja. — Glavni sedež „Zveze afriškega tiska“ je v Pimu in stoji pod varstvom sv. Katarine, velike mučenice Aleksandrijske. V Avstriji ima Družba sv. Petra Klaverja svojo centralo v Salzburgu, Dreifaltigkeitsgasse 19, kjer izhaja tudi „Odmev“ in se sprejemajo milodari za rešitev duš ubogih zamorcev. Za vse dobrotnike in naročnike berejo afriški misijonarji letno 500 sv. maš.

ZA SLOVENSKE GOSPODINJE

Prašne kopeli za kokoši. Ne samo razne druge ptičje vrste, temveč tudi kokoši se radi večkrat naravnost z užitkom okopljejo v prahu. Zdi se, da se hočejo na ta način iznebiti razne golazni, ki jih rada nadleguje, kakor uši, bolh in drugih. Kdor želi svojim kokošim napraviti dobroto, naj položi na suh prostor mešanico peska, cestnega prahu in pepela, in videl bo, s kakšno slastjo se bodo njegove putke v tej mešanici kopale. Razentega naj se kurnik večkrat pobeli, tla pa potrosijo s peskom ali pepelom. Kokoši, ki so trpinčene posebno po noči od uši, ne uspevajo dobro. So tudi slabe jajčarice. Kdor razpolaga s finim, žveplenim prahom, naj tudi tega pomeša v prašno kopeli.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Posmrtni ostanki velikega poljskega pisatelja Henrika Sienkewicza so se prepeljali iz Veveya v Švici v Krakov. — Na stopnicah vladne palače v Hanovru je eksplodiral močan zabo. Ranjen k sreči ni bil nihče, okna in vrata poslopja so poškodovana. — V Nemčiji se bo odslovilo 500.000 uradnikov. — Poslanec Radič se nahaja menda na Dunaju. — Vino in pivo se bo podražilo. Liter piva bo stal 1000 K več. — Mehikanski uporniki napredujejo, vladne čete se umikajo. — Blagovni prometni davek se je zvišal pri nas na 2%. — Državni pravdnik je zahteval za vse španske generale, ki so zakrivali poraz v Maroku, smrtno kazen. — Fašistovska organizacija v Italiji šteje 777.703 članov. — Ko se je peljal japonski princ vladar Hirohito v avtomobilu k otvoritvi deželne zbornice, sta utrelila nanj dva mlada atentatorja. Vladar ni bil ranjen. V deželnem zboru je mirno držal svoj prestolni govor. Policija je komaj rešila enega napadalcev pred razburjeno množico, ki ga je hotela linčati. Vlada je vsled tega odstopila. — V Csongradu je priredilo v božičnih praznikih židovsko žensko društvo plesno zabavo. Ob 24. uri sta prileteli v dvorano 2 ročni granati, ki sta usmrtili 2 osebi in 30 težko ranili. Atentat so izvršili „probujujoči se Madžari“. Devet pri atentatu udeleženih oseb je bilo izročenih sodišču. Napad je bil dobro pripravljen.

Pasja pečenka. Okusi so različni. Marsikdo ne je polžev, ostrig ali žab. Slabo mu prihaja, če sliši samo govoriti o taki hrani. Pa so morda polži prav izvrstni. Baje so celo nekatere žuželke dobre na krožniku. Marsikdo niti konjskega mesa ne mara. V Parizu pa so leta 1871. baje celo podgane uživali! Dunajski listi so poročali, da so mizarskega pomočnika E. Amerika Hollowitza zaprli za teden dni, ker je lovil, pobijal in pekel pse ter jih jedel z najboljšim tekom. Neka ženska je čula skoraj vsak dan, kako v sosesčini psi milo tulijo in hropejo. Opozorila je redarja, ki je šel v dotično hišo in našel napol zadavljenega napol z ubito lobanjo ječečega psa. Mizarski pomočnik je mirno priznal, da lovi, pobija, peče in je pse, ker je pasje meso naravnost izvrstno. Ker je pobijal pse brez dovoljenja posestnikov, je bil kaznovan. Poslej bo lovil le prodane ali divje pse. Pomočnik je trdil, da ima človeštvo neumen predsodek proti pasjemu mesu, kakor ga

ima proti konjem, podganam, ostrigam, polžem in žuželkam. Treba se je vsega privaditi in potem tekne tudi ono, kar se po krivici studi!

Kako stara je zemlja? Geologi se trudijo na vse mogoče načine, da bi določili pravo starost zemlje. Njihove številke so ogromne, a zelo neenake.

Najzanimivejši so podatki inženjerja S. Welischa, ki je na podlagi geoloških opazovanj v dolini Reuss izračunal, da je zemlja stara nad 9 milijonov let. Po njegovih opazovanjih je preteklo 1,150.000 let odkar so se dvignile Alpe. Dalje meni Welisch: Postavimo, da je potreba za tvorjenje ene geološke kame-mene plasti eno platončno leto, ki šteje 25.000 navadnih let. Od začetka organske zgodovine zemlje do mlajše terciarne dobe, v kateri so nastale ravno Alpe, imamo oziroma šteje-mo 35 pododdelkov. Torej je preteklo do srede terciarne dobe od začetka tvorbe kamenin (arhajične dobe) 35×25.000 kar znaša 903.000 let, in če vračunamo še gornjih 1,150.000 let, dobimo skupaj 2.053.000 let. K temu moramo prišteti še čas od kozmičnega postanka zemlje do prve sedimentarne tvorbe na nji, katerega računajo na 7.055.000 let. Skupno dobimo na ta način število 9.000.000 let. Nasprotno je neki drugi geolog, Joly po imenu, izračunal starost zemlje iz množine v morju nahajajočega se natrija in je dobil ogromno številko 90 milijonov let. Dubois pa je izračunal na podlagi opazovanj pri raztapljanju annenca v vodah zemlje 37,5 milijonov let, ki naj predstavljajo starost našega planeta. — Kakor torej vidimo, velja tudi na polju raziskavanja zemlje izrek: Nič ne vemo gotovega!

Nekoliko zemljenisa. Vsega prebivalstva na svetu je 1744 milijonov in se deli na 6 glavnih plemen: Belo ali kavkaško šteje 925 milijonov (Arijcev 867 milijonov, Semitov 38, Hamitov 20), rumeno ali mongolsko 532 milijonov, rufavo ali malajsko 60 milijonov, rdečo ali indijansko 40 milijonov, črno 117 milijonov in narodov, katerih plemo se ne da točno določiti, 70 milijonov. Slovanske jezike govori okrog 170 milijonov ljudi, in sicer: rusko 72 milijonov, malorusko 8 milijonov, ukrajinško 37 mil., poljsko 21,6 mil., češkoslovaško 10 mil., srbsko 8 mil., hrvatsko 3 mil., slovensko 1,5 mil., bolgarsko 4,6 mil., mazursko 200.000, lužičko-srbsko 100.000, kašubsko 100.000, litevsko 1,8 mil., lotiško 2,3 milijonov. Romanske jezike govori 210 mil. ljudi: francosko 45 mil., italijansko 41 mil., špansko 80 mil., portugalsko 28 mil., rumunsko 12 milijonov. German-ske jezike govori 280 milijonov ljudi: nemško 90 mil., angleško 163 mil., holandsko 8,6 mil., švedsko 7,3 mil., vlemško 4,2 mil., dansko 3,6 mil., norsko 2,7 milijonov. Norveško govori približno 6 mil. ljudi, indijsko 240 mil., japonsko in korejsko 82 mil., kitajsko 350 milijonov.

Ameriška miroljubnost. Izvršili so z Washingtonu poizkuse z največjo bombo, ki se meče iz letal. Ta gigantska bomba je tehtala preko 2000 kg in je imela v sebi preko 1000 kg razstrelilnih snovi. Vržena je bila iz aeroplana iz višine 1200 metrov. Njen učinek je bil naravnost strahovit. Izdolblja je krater, ki je bil 21 metrov širok in 8 metrov globok. Čeprav je bil aeroplan 1200 metrov nad zemljo, se je od silnega zračnega pritiska ves stresel in le z največjo težavo obdržal ravnovesje. S takšnimi bombami se pripravlja miroljubna Amerika na mir.

Listnica upravnštva.

Naročniki, ki list shranjujete, a vam manjkajo nekatere številke, reklamirajte v kratkem, da vam manjkajoče številke dopošljemo. Uprava ima tudi na razpolago vezane cele letnike (II. in III. letnik) po 100.000 K.

Občinski tajnik

z 10 letno službo, dobrimi spričevali, obeh deželnih jezikov v besedi in pisavi zmožen, išče službo s takojšnjim nastopom ali pa s 1. februarjem 1924.

Naslov pove uprava lista.